

บรรณาธิการแถลง

การเปิดประชาคมอาเซียนอย่างเป็นทางการในวันที่ 31 ธันวาคม พ.ศ. 2558 ทำให้กองบรรณาธิการกำหนดให้วารสารฉบับนี้เป็นฉบับ “อาเซียน” จึงได้รับบทความที่มีเนื้อหาเกี่ยวกับอาเซียนที่เขียนเป็นภาษาไทยและภาษาจีน ตามนโยบายของกองบรรณาธิการที่จะตีพิมพ์บทความภาษาไทย ภาษาอังกฤษ ภาษาจีน และภาษาฝรั่งเศส ซึ่งมีสอนในคณะศิลปศาสตร์ เพื่อประโยชน์ในการเรียนรู้ของนักศึกษาและความร่วมมือที่คณะศิลปศาสตร์ มหาวิทยาลัยรังสิต มีกับมหาวิทยาลัยในต่างประเทศ โดยกำหนดให้บทความภาษาต่างประเทศที่ไม่ใช่ภาษาอังกฤษต้องมีบทสรุปที่เป็นภาษาไทยประกอบด้วย ทั้งนี้เกณฑ์การเขียนบทความภาษาต่างประเทศจะเป็นไปตามแบบแผนของภาษานั้นๆ เพื่อให้นักศึกษาได้ทราบรูปแบบการเขียนบทความ ส่วนบทสรุปภาษาไทยจะเป็นไปตามแบบแผนของวารสารฯ

ประชาคมอาเซียนมีส่วนสำคัญต่อการเปลี่ยนแปลงในโลกปัจจุบัน โดยเฉพาะอย่างยิ่งทางด้านการเมืองและเศรษฐกิจ ที่ปรากฏชัดเจนว่า ในคริสต์ศตวรรษที่ 21 นี้ จีนมีบทบาทเป็นผู้นำของโลกตะวันออกเช่นที่เคยเป็นมาก่อนการปฏิวัติอุตสาหกรรม โดยที่สหรัฐอเมริกาและสหภาพยุโรปไม่อาจจะกีดกันไว้ได้ เพราะนอกจากจีนจะมีฐานะทางเศรษฐกิจที่เข้มแข็งแล้วความสัมพันธ์อันดีระหว่างจีนกับบางประเทศในประชาคมอาเซียน ทำให้แต่ละประเทศได้รับประโยชน์จากการดำเนินความร่วมมือระหว่างกัน

จีนมีศักยภาพที่จะเข้าไปลงทุนในประเทศอาเซียน โดยเฉพาะอย่างยิ่ง ประเทศในกลุ่มอนุภูมิภาคุ่มแม่น้ำโขง ที่มีทรัพยากรธรรมชาติอันอุดมสมบูรณ์และเป็นช่องทางให้จีนส่งออกสินค้าของตนไปยังตลาดโลกในแอฟริกาและยุโรปได้สะดวกยิ่งขึ้น หากได้พัฒนาระบบสาธารณูปโภคขั้นพื้นฐานอย่างเต็มรูปแบบ ฉะนั้น จีนจึงลงทุนสร้างเส้นทางคมนาคมและเครือข่ายการสื่อสาร ใช้ทรัพยากรธรรมชาติของประเทศที่เป็นสมาชิกของอนุภูมิภาคุ่มแม่น้ำโขงเพื่อประโยชน์ทางเศรษฐกิจของจีนเป็นสำคัญ ขณะเดียวกัน ได้ทำให้เกิดการพัฒนาประเทศเหล่านี้ในหลายด้าน ความสำคัญของจีนที่ปรากฏมากขึ้นอย่างเป็นรูปธรรมในภูมิภาคเอเชียตะวันออกเฉียงใต้ เช่น การลงทุนใน สปป.ลาว ทำให้ภาษาจีนมีความสำคัญมากขึ้น จนกระทั่งผู้คนในหลายประเทศ เช่น ไทย สนใจศึกษาภาษาจีนเป็นภาษาต่างประเทศ มากเป็นอันดับที่ 2 รองจากภาษาอังกฤษ

ชาวจีนมีบทบาทสำคัญในธุรกิจการค้าของทุกประเทศในประชาคมนี้ โดยเฉพาะอย่างยิ่ง สิงคโปร์ ที่ใช้ภาษาจีนเป็นภาษาราชการ เช่นเดียวกับภาษาอังกฤษ ภาษามาเลย์ และภาษาทมิฬ ส่วนในไทยนั้น คนไทยเชื้อสายจีนรู้ภาษาจีนน้อยกว่าคนสิงคโปร์เชื้อสายจีน เนื่องจากรัฐบาลมีนโยบายทางการเมืองที่ต่างกัน รัฐบาลสิงคโปร์ใช้ความแตกต่างทางเชื้อชาติของประชากรเป็นจุดแข็งในการสร้างชาติสิงคโปร์ จึงมุ่งให้ชาวสิงคโปร์แต่ละชาติพันธุ์จำเป็นต้องรู้ภาษาของตน เช่นเดียวกับภาษาอังกฤษ ในขณะที่รัฐบาลไทยมีนโยบายให้ปิดโรงเรียนจีนเมื่อพรรคคอมมิวนิสต์ เข้าปกครองจีน เพราะเกรงว่าโรงเรียนจีนจะมีได้สอนเพียงภาษาจีนเท่านั้น หากจะเป็นแหล่งแพร่กระจายลัทธิทางการเมืองที่รัฐบาลไม่พึงประสงค์ด้วย ฉะนั้น คนไทยเชื้อสายจีนจึงไม่ได้เรียนภาษาจีน บางครอบครัวที่มีผู้สูงอายุซึ่งใช้ภาษาจีนเป็นหลัก ลูกหลานอาจฟังคำภาษาจีนแต่จื๊วสกเกี้ยน ไหหล่า ได้บ้าง แต่อ่านไม่ออก เขียนไม่ได้ และไม่รู้จักภาษาจีนกลาง (Mandarin)

บทบาทของจีนที่มีมากขึ้นทำให้คนไทยเริ่มสนใจเรียนภาษาจีนมากขึ้น *เหยา เอวี่เอียน (Yao Yueyan)* นิสิตปริญญาเอกที่จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย ซึ่งเป็นอาจารย์รับเชิญมาสอนที่ภาควิชาภาษาจีน คณะศิลปศาสตร์ มหาวิทยาลัยรังสิต จึงได้เขียนบทความเรื่อง 在东盟“汉语热”形式下兰实大学中文系的发展现状、存在的问题及发展对策 กล่าวถึงกระแสความนิยมเรียนภาษาจีน อันเนื่องมาจากการรวมกลุ่มเป็นสมาคมอาเซียน ก่อนจะพัฒนาเป็นประชาคมอาเซียน ซึ่งมีผลต่อการพัฒนาสาขาวิชาภาษาจีนในมหาวิทยาลัยรังสิต *ฉันฐฎาภรณ์ เศรษฐราช* หัวหน้าภาควิชาภาษาจีน คณะศิลปศาสตร์ มหาวิทยาลัยรังสิต ได้สรุปความเป็นภาษาไทย เพื่อให้ผู้อ่านทราบรายละเอียดโดยสังเขปของบทความเรื่อง “สาขาวิชาภาษาจีน มหาวิทยาลัยรังสิต ภายใต้บริบท ‘กระแสนิยมภาษาจีน’ ในอาเซียน และแนวทางการพัฒนาในปัจจุบัน” ดังกล่าว

ประเทศสมาชิกของประชาคมอาเซียนมีความหลากหลายทั้งด้านธรรมชาติและวัฒนธรรม จึงมีแหล่งท่องเที่ยวที่ได้รับการขึ้นทะเบียนเป็นมรดกโลกอยู่ในเกือบทุกประเทศ อุตสาหกรรมท่องเที่ยวสำคัญมีความต่อเศรษฐกิจของภูมิภาคนี้อย่างมาก เพราะได้นำเงินของนักท่องเที่ยวจากต่างถิ่นและต่างประเทศเข้าไปหมุนเวียนให้เกิดการกระจายรายได้ในท้องถิ่นต่างๆ และมีรายรับเป็นเงินตราต่างประเทศโดยตรง แหล่งท่องเที่ยวที่ได้รับการขึ้นทะเบียนเป็นมรดกโลกมีส่วนสำคัญในการพัฒนาเศรษฐกิจของประเทศนั้นๆ *นพปฎล ชารวานิช* อาจารย์ประจำวิทยาลัยการ

ท่องเที่ยวและการบริการ มหาวิทยาลัยรังสิต จึงได้นำเสนอเรื่อง “พยุ แหล่งมรดกโลกที่น่าหลงใหลของเมียนมา” เพื่อแนะนำให้ผู้รักมรดกโลกแห่งแรกของเมียนมาที่ได้รับการขึ้นทะเบียนเป็นมรดกโลกด้านวัฒนธรรม

ความหลากหลายทางด้านวัฒนธรรมของประชาคมอาเซียนนั้น นอกจากจะเห็นได้ชัดจากแห่งท่องเที่ยวประเภทวัฒนธรรมแล้ว ลักษณะโดดเด่นทางวัฒนธรรมของชาวมุสลิมยังเป็นโอกาสสำคัญทางเศรษฐกิจสำหรับอุตสาหกรรมท่องเที่ยวด้วย เพราะชาวมุสลิมซึ่งเป็นประชากรส่วนใหญ่ของอินโดนีเซีย มาเลเซีย และบรูไน เป็นกลุ่มนักท่องเที่ยวที่มีแนวโน้มจะขยายตัวขึ้นอย่างรวดเร็ว ดังนั้น *ศราวุฒิ อารีย์* ผู้เชี่ยวชาญพิเศษแห่งศูนย์มุสลิมศึกษา สถาบันเอเชียศึกษา จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย จึงได้รวบรวมข้อมูลและนำเสนอเรื่อง “การท่องเที่ยววิถีอิสลาม: โอกาสของไทยในประชาคมเศรษฐกิจอาเซียน” เพื่อให้ผู้ที่อยู่ในอุตสาหกรรมท่องเที่ยวตระหนักถึงจุดแข็งของทรัพยากรการท่องเที่ยวไทย ที่จะพัฒนาตลาดท่องเที่ยวนี้ได้เป็นอย่างดีในอนาคต

วารสารฯ ฉบับนี้ มีรายงานผลงานวิจัยที่น่าสนใจเกี่ยวกับอาเซียน 2 เรื่อง *ปาริสูทธิ เลิศชาธาร* ผู้ช่วยศาสตราจารย์ประจำคณะสถาปัตยกรรมศาสตร์ มหาวิทยาลัยรังสิต สนใจศึกษาภาพสะท้อนสังคมและวัฒนธรรมจากภาพจิตรกรรมฝาผนัง ได้นำเสนอเรื่อง “มรดกมิตราอาเซียน ในจิตรกรรมฝาผนัง: กรณีศึกษาภาพฉากในจิตรกรรมฝาผนังในอำเภอโพธาราม จังหวัดราชบุรี” ที่สะท้อนภาพสังคมพหุวัฒนธรรมในเขตอำเภอโพธาราม จังหวัดราชบุรี ส่วน *เนตรนภา ไวทย์ เลิศศักดิ์ (ยาบุชิตะ)* ผู้ช่วยศาสตราจารย์ประจำคณะพาณิชยศาสตร์และการบัญชี มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์ ได้นำเสนอ “ปัญหาและอุปสรรคในการส่งออกสินค้าอาหารแปรรูปไทยไปตลาดอาเซียน” เพื่อประโยชน์ของผู้ประกอบการส่งออกขนาดกลางและขนาดเล็ก

นิรินธรณ์ ภู่คำ แนะนำหนังสือ *สารานุกรมประวัติศาสตร์ประเทศเพื่อนบ้านในอาเซียน ฉบับราชบัณฑิตยสถาน* เพื่อให้ความรู้เกี่ยวกับประเทศเพื่อนบ้านอาเซียนทั้ง 9 ประเทศ พร้อมกับข้อมูลเฉพาะของแต่ละประเทศ ทั้งที่เป็นเอกสารและเว็บไซต์อย่างเป็นทางการของแต่ละประเทศ

วารสารมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ได้พิมพ์เผยแพร่มาแล้ว 10 ปี มีเนื้อหากว้างและหลากหลายมากจนเกินไป ฉะนั้น กองบรรณาธิการจึงได้กำหนดขอบเขตของวารสารฯ ให้แคบลงตั้งแต่ปีที่ 11 เป็นต้นไป โดยให้ฉบับที่ 19 เป็นเรื่องของ “ภาษาและวัฒนธรรม” ส่วนฉบับที่ 20 เป็นเรื่องของ “ปรัชญาและประวัติศาสตร์” และในฉบับต่อไป อาจมีทั้งสองแนวทาง

ในฉบับเดียวกัน ได้จึงขอเรียนเชิญให้ผู้สนใจส่งบทความตามแนวเรื่องดังกล่าวมายังกอง
บรรณาธิการได้พิจารณาต่อไป

กัญฐิกา ศรีอุดม
บรรณาธิการ

◆ บทความทั่วไป

在东盟“汉语热”形式下兰实大学中文系的发展现状、
存在的问题及发展对策

姚月燕

สาขาวิชาภาษาจีน มหาวิทยาลัยรังสิต ภายใต้บริบท ‘กระแสนิยมภาษาจีน’

ในอาเซียน และแนวทางการพัฒนาในปัจจุบัน

ทยา เอวิทย์เย็น (เจียน) ณีฐณาภรณ์ เศรษฐราช (สรุปความภาษาไทย)

การท่องเที่ยววิถีอิสลาม: โอกาสของไทยในประชาคมเศรษฐกิจอาเซียน

ศราวดี อารีย์

พยุ แหล่งมรดกโลกที่น่าหลงใหลของเมียนมา

นพปฎล ธารวานิช

◆ รายงานผลการวิจัย

มวลดมิตรอาเซียนในกิจกรรมฝาผนัง: กรณีศึกษาภาพกาก

ในกิจกรรมฝาผนังในอำเภอโพธาราม จังหวัดราชบุรี

ปารีสสุทธิ เลิศคชาธาร

ปัญหาและอุปสรรคในการส่งออกสินค้าอาหารแปรรูปไทยไปตลาดอาเซียน

เนตรนภา ไวทย์เลิศศักดิ์ (ยาบุชิตะ)

◆ การแนะนำหนังสือ

แนะนำหนังสือ สารานุกรมประวัติศาสตร์ประเทศเพื่อนบ้านในอาเซียน

ฉบับราชบัณฑิตยสภา

นิรินธน์ ภู่คำ